

РЕШЕНИЕ НА ПЪРВОИНСТАНЦИОННИЯ СЪД (първи разширен състав)

10 май 2000 година*

„Финансиране на обществени телевизионни канали – Жалба – Държавни помощи – Порочно откриване на процедура въз основа на член 93, параграф 2 от Договора за ЕО (понастоящем член 88, параграф 2 ЕО) – Иск за отмяна.”

По дело T-46/97

SIC – Sociedade Independente de Comunicação, SA, със седалище във Estrada da Outorela (Португалия), за която се явяват адв. С. Botelho Moniz и адв. Р. Moura Pinheiro, адвокати в адвокатска колегия, Лисабон, със съдебен адрес в Люксембург, в адвокатската кантора на адв. А. May, 31 Grand-rue,

ищец,

срещу

Комисията на Европейските общности, за която се явява г-н G. Rozet, правен съветник, и г-жа А. М. Alves Vieira, член на правната служба, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург при г-н С. Gómez de la Cruz, член на правната служба Wagner, Kirchberg,

ответник,

подпомаган от

RTP - Radiotelevisão Portuguesa, SA, със седалище в Лисабон (Португалия), представени от адв. М. Tinoco de Faria Manuel и адв. I. Jalles, адвокати от адвокатската колегия, Лисабон, със съдебен адрес в Люксембург, адвокатската кантора на Mes Beghin и Feider, 56-58, rue Charles Martel,

от

Португалската република, за която се явява г-н М. L. Fernandes, директор на правната служба на Генералната дирекция по въпроси на Общността въпроси и г-жа М. L. Duarte, правен съветник и г-жа Т. Ribeiro, директор на консултативния отдел и на отдела по международни въпроси към Института по социална комуникация, в качеството на представители със съдебен адрес в Люксембург в португалското посолство, 33, allée Scheffer,

и от

Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, представено от г-жа R. Magrill, в качеството на представител, със съдебен

* Език на производството: португалски.

адрес в Люксембург в посолството на Обединеното кралство, 14, boulevard Roosevelt,

встъпили страни,

с предмет иск за отмяна на Решение на Комисията от 7 ноември 1996 г. относно процедура съгласно член 93 от Договора за ЕО (понастоящем член 88 ЕО) относно финансирането на обществени телевизионни канали, съобщено на ищеца на 6 февруари 1997 г. и решението, което се предполага, че се съдържа в писмото на Комисията от 20 декември 1996 г. относно жалбата на ищеца срещу RTP - Radiotevisão Portuguesa, SA,

ПЪРВОИНСТАНЦИОННИЯТ СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
(първи разширен състав),

в състав от г-н В. Vesterdorf, председател, г-жа V. Tiili, г-н А. Potocki, г-н А. W. Г-н Н. Меј и г-н М. Vilaras, съдии,

съдебен секретар: г-н G. Herzig, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 30 ноември 1999 г.,

прие настоящото

Решение

Факти по спора

1. RTP - Radiotevisão Portuguesa, SA, която преди е била държавна корпорация от 1992 г., когато е прекратен държавния монопол в Португалия в областта на аудиовизията, е дружество с ограничена отговорност с държавно участие в капитала. Като притежател на концесията за португалската обществена телевизия, RTP държи 1 и 2 канал, а също така и канала на португалски език RTP Internacional. Докато финансирането на частните канали на португалската телевизия се осигурява само от печалби идващи от реклами, RTP разполага не само с подобни приходи, но и с държавно финансиране, което се отпуска всяка година заради задълженията ѝ в обществения сектор това финансиране за годините между 1992 г. и 1995 г., е 15 и 18 % от общите ѝ годишни приходи.

2. SIC - Sociedade Independente de Comunicação, SA е търговско дружество регистрирано съгласно португалското законодателство с предмет на дейност в областта на телевизията, което от октомври 1992 г., притежава един от основните частни канали в Португалия.

Жалби и административна процедура пред Комисията

3. На 30 юли 1993 г., SIC сезира Комисията с жалба (наричана по-долу „първа жалба“), срещу начина на финансиране на телевизионните канали на RTP, с цел да се констатира от една страна, несъвместимостта с общия пазар по

смисъла на член 92 от Договора за ЕО (понастоящем член 87 ЕО), на една съвкупност от мерки, взети от Португалската република в полза на RTP, и от друга страна за нарушение на член 93, параграф 3 от Договора за ЕО (понастоящем член 88, параграф 3, ЕО) на факта, че липсва отправено предварително съобщение за упоменатите помощи. В тази първа жалба SIC смята, респективно на 6 200 и 7 100 милиона РТЕ размера на финансовите субсидии изплатени от страна на държавата на RTP между 1992 г. и 1993 г., като обезщетения за компенсация на обществените ѝ задължения, които тя е длъжна да изпълнява. Извън тези субсидии SIC се оплаква от облекченията, които има RTP върху правата за запис, а също така и от системата помощи в областта на инвестициите. Въз основа на тези факти SIC иска от Комисията да започне процедурата, предвидена в член 93, параграф 2 от Договора и да задължи Португалската република да спре помощите, за които тя не е уведомила Комисията до приемането на окончателно решение.

4. Вследствие подаването на тази първа жалба е проведена среща на 3 ноември 1993 г., между служители на Комисията и представители на SIC, по време на която от SIC е поискано да предостави допълнителна информация относно съответния пазар.

5. С писмо от 12 февруари 1994 г., ищецът е представил исканата информация. Той също така е допълнил жалбата си като е изложил пред Комисията възражението си срещу разрешението дадено от страна на португалското правителство за разсрочване на дълга към Segurança Social (орган за социална сигурност), в размер на 2 милиарда РТЕ, както и освобождаване от лихвите за забава и, от друга страна закупуването от страна на държавата, на прекомерно висока цена. на мрежата за телевизионно разпръскване, на която RTP е била собственик, а също така предоставянето на преимущества при заплащането от страна на държавното предприятие, създадено за управление на упоменатата мрежа. Като е счел, че тези мерки представляват държавни помощи несъвместими с общия пазар, ищецът е поискал също, по отношение на тях да се открие процедура, съгласно член 93, параграф 2 от Договора.

6. Малко преди това през м. декември 1993 г., Комисията е възложила на независим консултант задачата да извърши проучване относно финансирането на обществените телевизии в рамките на Общността и е уведомила ищеца, че това проучване ще има основно значение при разглеждане на неговата жалба.

7. На 15 март 1994 г., ищецът е предоставил нови данни на Комисията относно одита на различните телевизионни канали в Португалия и на 14 април 1994 г., е информирал Комисията за отпускането от страната на португалското правителство на ново компенсаторно обезщетение на RTP, което възлиза за 1994 г. на 7 145 милиона РТЕ.

8. С писмо от 4 август 1995 г., ищецът е поискал, на основание на член 175 от Договора за ЕО (понастоящем член 232 ЕО), от Комисията да разгледа жалбата му и най-вече искането му за откриване на процедура на основание на член 93, параграф 2 от Договора.

9. На 16 октомври 1995 г., Комисията е уведомила ищеца, че след като е получила предварителния вариант на поисканото проучване през м. декември 1993 г., тя е изисквала от компетентните португалски органи допълнителна информация с цел да може да проучи въпроса в контекста на член 92 от Договора.

10. На 1 ноември 1995 г., Комисията е получила окончателния вариант на въпросното проучване и е изпратила екземпляр от него на португалските органи, за да могат те да представят своите възражения.

11. С писмо от 14 декември 1995 г., португалските органи са дали изискваните от Комисията данни що се отнася до помощите, посочени в жалбата.

12. С жалба, подадена в секретариата на Първоинстанционния съд на 19 декември 1995 г., ищецът е подал иск за установяване на неправомерно бездействие на основание член 175 от Договора, регистриран под номер Т-231/95.

13. С писмо от 31 януари 1996 г., Комисията е информирала португалските органи, че с оглед на отговорите дадени от тях, „някои точки остава да се доуточнят”. В това отношение, Комисията е поискала от тях първо да ѝ предоставят счетоводни данни за субсидиите, отпускани на RTP относно задълженията ѝ като публичен телевизионен канал през 1992 г. и 1993 г., а също така експлоатационните разходи на RTP Internacional между 1992 г. и 1995 г. Комисията е подчертала по-нататък, че „след първоначален преглед данъчните облекчения и разсрочването на плащанията отнасящи се до мрежата TDP вероятно представляват държавни помощи и влизат в приложното поле на член 92, параграф 1 от Договора”. Следователно тя е поискала от португалските органи да ѝ посочат дали според тях тези помощи се основават на някоя от дерогациите, посочени в член 92 от Договора.

14. С писмо от 20 март 1996 г., португалските органи са отговорили на искането на Комисията.

15. На 16 април 1996 г., Комисията е поискала в своя молба нови данни от упоменатите органи относно данъчните облекчения и облекченията за разплащане, отпуснати на RTP, на което те са отговорили с писмо от 21 юни 1996 г.

16. На 22 октомври 1996 г., ищецът е депозирал нова жалба (наричана подолу „втора жалба”) целяща първо да констатира, че финансовите субсидии отпускани от португалската държава на RTP, за периода 1994 - 1996 г., са били несъвместими с общия пазар по същите причини като тези изложени в първата жалба. Ищецът също така описва отпускането през 1994 г. на нови помощи за RTP, несъобщени от португалското правителство в резултат, на които се е получило увеличение на капитала и на гаранциите от страна на правителството в рамките на получаването от страна на RTP на задължителен заем. В следствие на това SIC иска от Комисията да започне процедурата,

предвидена в член 93, параграф 2, и да задължи Португалската република да спре да отпуска помощи до приемането на окончателно решение.

17. С писмо от 20 декември 1996 г. (наричано по-долу „писмо от 20 декември 1996 г.“), Комисията е информирала ищеца, че в следствие втората му жалба срещу RTP, тя е поискала от португалските органи информация относно увеличението на капитала и задължителния заем, взет от RTP през 1994 г., а също така и върху изготвянето на план за реструктуриране за периода 1996-2000 г. и сключването на ново споразумение с Министерство на културата, целящо подкрепа на дейността в областта на филмопроизводството. Във втория параграф от писмото тя добавя, че: „когато става дума за финансиране на компенсаторни обезщетения, получени от (...) RTP през периода 1994-1996 г., ние считаме, че те не представляват държавни помощи, визирани в член 92, параграф 1 от Договора по причините, изложени в Решение (от 7 ноември 1996 г.) чието копие ние ще ви представим щом португалските органи ни посочат кои са конфиденциалните елементи, които не трябва да се съобщават на трети лица.”

18. На 6 януари 1997 г., ищецът е получил копие от Решение на Комисията от 7 ноември 1996 г. изпратено до Португалската република относно финансирането на обществените телевизионни канали (наричано по-долу „Решението”).

Решението

19. Решението се отнася до шест категории мерки, предприети от Португалската държава по отношение на RTP.

20. Първата група мерки, които се разглеждат се отнасят до финансовите субсидии, изплатени на RTP, между 1992 и 1995 г., в качеството на компенсаторни обезщетения. Според Решението техния размер между 6 200 милиона PTE през 1992 г. (около 32,5 милиона ECU) и 7 125 милиона PTE през 1995 г. (около 36,2 милиона ECU), представляват между 15 и 18 % от годишните приходи на RTP и са предназначени да финансират задълженията в областта на обществения сектор, каквито частните телевизионни канали нямат. Естественото на упоменатите задължения и размерът на компенсаторните задължения получени от RTP, в милиони PTE са следните 1992/1993/1994/1995

1. Задължения за излъчване на програми, покриващи цялата континентална територия (частните канали не покриват цялата територия) (клауза 4.2 от разходния отчет)

406,7/1312/500/1032,81

2. Излъчване на програми за автономните области (клауза 4.3 от разходния отчет)

3454/3486/1804/1992,166

3. Съхраняване на аудиовизуални архиви (клауза 7 от разходния отчет)

509/241,5/517/283,66

4. Експлоатация на RTP Internacional

(клауза 6 от разходния отчет)

882,3/1517/2623/2729,116

5. Функциониране на структурата свързана със сътрудничеството с PALOP (африкански страни, където португалският език е официален) (клауза 8 от разходния отчет)

186,9/128,3/172/195,273

6. Религиозни предавания (Отстъпване на правото на ефир) (клауза 5.1 е) от разходния отчет)

482/350/579/327,9

7. Делегации и кореспонденти

(клауза 5.1 н) от разходния отчет)

797,8/658,6/800/504,27

8. Фондация São Carlos (обществен театър)

(клауза 12.1.8 от разходния отчет)

.../50/55/

60

21. Що се отнася до 1993 г., Комисията е извършила сравнителен анализ на данните предоставени от ищеца и от RTP относно размера на посочените по-горе задължения. В това отношение тя отбелязва, че „методът за изчисление използван от автора на молбата е недостатъчно точен (докато) анализа и размерите (представени от) португалските органи са много по-надеждни най-вече, когато сравняваме (...) (последните) с обезщетенията получени през 1994 г. и 1995 г., период, когато аналитичното счетоводство е било задължително”. За 1994 г. и 1995 г. Комисията подчертава, че липсата на прекомерни компенсации се гарантира чрез приложението на правилата на упоменатото счетоводство по отношение изчисляване на разходите относно обществените задължения и чрез контрола на генералната инспекция на финансите.

22. Комисията прави заключение от тези елементи, че „финансовите облекчения следствие от „тези” трансфери не е надвишил стриктно необходимото за осъществяване на обществените задължения, така както са изложени в разходния отчет”.

23. Що се отнася до 1992 г., се отбелязва, че „като се вземе предвид размера на упоменатото финансиране (...), далеч по-малко от това на двете следващи години и от неговото разпределение следва да се приеме, че не съществува евентуално надвишаване на необходимата компенсация” въпреки отсъствието на счетоводни данни от страна на RTP.

24. Що се отнася до компенсаторните обезщетения, Комисията прави заключение, че „няма никакво съмнение, що се отнася до прозрачността на системата на финансиране на разходите, произтичащи от обществените задължения, който за 1994 г. и 1995 г. по коректен начин е гарантирал съобразността на обществените финансираня с реалната стойност на публичните задължения и отсъствието на елементи на помощ в упоменатите мерки”, като това заключение важи по същите причини за 1992 г. и 1993 г.

25. На второ място що се отнася до данъчните облекчения посочени в жалбата, Комисията счита, че в действителност RTP е получила облекчения единствено по отношение на разходите относно регистрацията на акта, с който се създава дружеството през 1992 г., чиито размер е 33 милиона РТЕ.

Това облекчение не представлява според Комисията държавна помощ, тъй като се отнася до данъчната система, според която регистрацията на един акт не е задължителна, тогава когато валидността на същия произтича от самия закон. Когато става дума за увеличението на капитала през 1995 г., RTP е платила всички данъци и разходи за регистрация, които са били дължими по отношение на частните юридически лица.

26. На трето място, що се отнася до дълга на RTP към Segurança Social, чиито размер общо е 2 189 милиона PTE, за периода 1983-1989 г., Комисията счита, че е било сключено доброволно споразумение между RTP и Segurança Social в следствие на различно тълкуване на облагаемата основа и с цел да се предотврати съдебно производство и защото едно постановление на министерството на финансите и на Министерството на социалната сигурност от 3 май 1993 г., установява разсрочване на задължението и опрощаване на дължимите глоби и лихви. Комисията счита, споразумението, целящо отказ от лихвите за забава в размер на 1 206 милиона PTE, и приемането на разсрочено плащане на дълга в размер много по-малък от 2 милиарда PTE, посочени от ищеца се отнасят до функционирането на органите на социална сигурност, което е сходно с това на частен оператор, който желае да получи дължимите му суми.

27. Четвърто, що се отнася до придобиването от страна на Португалската държава на 5 400 милиона PTE през 1994 г., на мрежата за телевизионно разпръскване, която е била собственост на RTP, Комисията счита, че тази цена доколкото е била изчислена на базата на експертизи от страна на частна организация не прикрива никаква държавна помощ. От друга страна, годишната такса, която изплащат RTP за използване на тази мрежа, възлизаща на 2 000 милиона PTE, осигурява на сегашния ѝ собственик една много висока възвръщаемост на инвестираните капитали.

28. На пето място, когато става дума за забавяне плащането на споменатата такса толерирано от Portugal Telecom, новия собственик на мрежата за телевизионно разпръскване, по отношение на RTP, а не SIC, то според Комисията не може да бъде считано за помощ. Наистина Portugal Telecom не се е отказал да получи лихвите за забава изчислени приблизително на 398 милиона PTE през м. март 1996 г., RTP няма да бъде освободена от задължението да понесе финансовите резултати на своето поведение.

29. На шесто място, що се отнася за помощите за инвестиции упоменати в член 14 от разходния отчет на базата на който държавата може да участва в инвестициите осъществени от RTP, Комисията констатира, че според данните предоставени ѝ от португалските органи, никакво плащане досега не е било предприето в това отношение.

Обстоятелства предхождащи решението

30. В следствие приемането на решението, ищецът е оттеглил иска си за установяване на неправомерно бездействие по дело T-231/95, което е било прекратена с определение на Първоинстанционния съд от 4 юли 1997 г.

31. С писмо от 21 април 1997 г., Комисията е информирала ищеца, че след като се е запознала с данните, предоставени ѝ от португалското правителство, тя счита, че мерките изложени във втората жалба относно увеличаването на капитала на RTP и задължителния заем от 1994 г., а също и споразумението целящо подкрепа на филмопроизводството и планът за реструктуриране от 1996-2000 г., не са давали основание за никакви плащания на помощи от страна на държавата. Комисията също така отбелязва, че при липса на нови елементи, тя не смята да продължи производството по тази жалба.

Процедура

32. Настоящата искова молба е подадена в секретариата на Първоинстанционния съд на 3 март 1997 г.

33. С иски молби, подадени в секретариата на Първоинстанционния съд, респективно на 28 юли, 5 и 18 август 1997 г., RTP, Португалската република и Обединеното кралство са поискали да встъпят в производството, за да подпомогнат ответника, нещо което съдът е допуснал чрез определения на председателя на втори разширен състав от 13 ноември 1997 г. Единствено Обединеното кралство не е представило становище, нито е било представено на заседанието.

34. С определение на Първоинстанционния съд от 21 септември 1998 г., съдията докладчик е бил прикрепен към Първи разширен състав на Първоинстанционния съд, на който делото е било изпратено.

35. С доклад на съдията докладчик, Първоинстанционния съд (Първи разширен състав) е насрочил съдебното заседание. В рамките на организиране на процедурата главните и встъпилите страни са били поканени да отговорят на въпроси по време на заседанието. Комисията и ищецът също са били поканени да представят преди 13 ноември 1999 г., някои документи нещо което те са сторили в дадения им срок. 29 ноември 1999 г. ищецът допълнително е депозирал в секретариата на Първоинстанционния съд, копие от Решение на Supremo Tribunal Administrativo, прието на 16 юни 1999 г. Тъй като този документ е бил представен късно, той не следва да се вземе предвид при приемането на настоящото решение съгласно възраженията на Комисията и RTP.

Искания на страните

36. Ищецът поиска от Първоинстанционния съд да:

- отмени решението;

- да отмени решението, съдържащо се в писмо на Комисията от 20 декември 1996 г.;

- да задължи Комисията да приложи към делото съответните административни документи, които представляват основата на оспорваните решения;

- да осъди ответника да заплати съдебните разноски.

37. В своите писмени становища, ищецът иска от Първоинстанционния съд да:

- отхвърли като недопустими доводите на встъпилите страни относно приложното поле на член 90, параграф 2 от Договора (понастоящем член 86, параграф 2 ЕО);

- да осъди встъпилите страни да заплатят съдебните разноски, следствие от тяхното встъпване.

38. Комисията иска от Първоинстанционния съд да:

- отхвърли иска като неоснователен;

- да осъди ищеца да заплати съдебните разноски.

39. RTP поиска от Първоинстанционния съд да:

- отхвърли иска като неоснователен;

- да осъди ищеца да заплати съдебните разноски.

40. Португалската република поиска от Първоинстанционния съд да:

- отхвърли иска като неоснователен;

- да осъди ищеца да заплати съдебните разноски.

По отношение на изводите относно отмяната на писмото от 20 декември 1996 г.

По допустимостта

Доводи на страните

41. Комисията подкрепяна от Португалската република и RTP, смята че единствено Решението представлява акт, който може да бъде оспорван. Противно на това, писмото от 20 декември 1996 г. според техните твърдения има чисто информационен характер и не може да бъде предмет на иск.

42. В своята реплика ищецът приема, че първият параграф на писмото от 20 декември 1996 г., отнасящ се, *inter alia*, до увеличението на капитала и задължителния заем на RTP, не съдържа окончателната позиция на Комисията, тъй като последната ѝ е била съобщена в писмо от 21 април 1997 г., след внасяне на настоящия иск.

43. От друга страна, втория параграф на писмото съдържа мярка, която може да бъде обжалвана, тъй като отразява окончателната позиция на Комисията

относно правната квалификация на компенсаторните обезщетения изплатени между 1994 г. и 1996 г. То представлява решение за отхвърляне на втората му жалба, мотивирано чрез обикновено препращане към мотивацията, съдържаща се в Решението.

Съображения на Първоинстанционния съд

44. Според установената съдебна практика, актове или решения, чиято отмяна може да бъде искана по смисъла на член 173 от Договора (понастоящем, след изменение член 230 ЕО), единствено мерките, които пораждаат правни задължения, които могат да накърнят интересите на ищеца, като променят по съществен начин правното положение на последния (определение на Първоинстанционния съд от 30 септември 1999 г., *UPS Europe/Комисия*, T-182/98, все още непубликуван, точка 39, и цитираната там съдебна практика).

45. Следва също да се припомним, че решенията приети от Комисията в областта на държавните помощи винаги са били предназначени за държавите-членки. Това е валидно също така, когато тези решения се отнасят до държавни мерки, обект на жалби в качеството им на държавни помощи, противоречащи на Договора и от тук следва, че Комисията отказва да открие процедура предвидена в член 93, параграф 2 от Договора, защото счита, че или оспорваните мерки не представляват държавни помощи по смисъла на член 92 от Договора, или са съвместими с общия пазар. Ако Комисията приеме подобни решения, съгласно своето задължение за добра административна практика и уведоми за това жалбоподателите, то тогава решението адресирано до държавата-членка засегната в случая, може да бъде обект на иск за отмяна от страна на жалбоподателя, а писмото изпратено до последния не може да бъде обект на жалба (Решение на Първоинстанционния съд от 2 април 1998 г., *Комисия/Sytraval и Brink's FranEO*, C-367/95 P, *Recueil* стр. I-1719, точка 45, и определение *UPS Europe/Комисия*, цитирано по-горе, точка 37).

46. В случая, така както приема ищецът първи параграф на писмото от 20 декември 1996 г. относно някои мерки, които се упоменават във втората жалба (виж по-горе точка 17), не съдържа никаква позиция на Комисията. То се ограничава да информира SIC, че молбите за сведения са били изпратени до португалските органи, между другото едва с писмото от 21 април 1997 г. Комисията е съобщила на ищеца, решението си за прекратяване на тези мерки. От тука следва, че писмото от 20 декември 1996 г. от тази гледна точка няма правни последици.

47. Що се отнася до втория параграф на това последно писмо относно финансовите субсидии изплатени на RTP в качеството на компенсаторни обезщетения през периода 1994-1996 г., трябва да отбележим, че то се ограничава само с това да информира ищеца за позицията, приета от Комисията в нейното решение относно квалификацията на подобни мерки в контекста на член 92 от Договора.

48. Трябва да отбележим, че в своето решение Комисията е взела становище единствено относно финансовите субсидии изплатени на RTP между 1992 г. и 1995 г., без да разгледа помощта, отпусната за 1996 г. Въпреки това последното обстоятелство ни води до извода да приемем писмото от 20 декември 1996 г. като съдържащо решение по отношение на цитираната по-горе помощ. И действително, след като бе запитана по време на съдебното заседание, Комисията отбеляза, че не е бил направен преглед на финансовата субсидия получена от RTP през 1996 г., и че този аспект на втората жалба все още не е решен от нейните служби.

49. Писмото от 20 декември 1996 г. е било чисто информативно, няма характеристиките на акт, създаващ задължителни правни последици по отношение на ищеца. Следователно искът трябва да бъде отхвърлен като неоснователен в частта си, насочена срещу писмото от 20 декември 1996 г.

Относно исканията за отмяна на решението

Относно предмета на исканията

50. Следва да отбележим, първоначално, че в отговор на въпрос на Първоинстанционния съд по време на заседанието, ищецът е уточнил, че настоящият иск няма за цел отмяната на решението, доколкото тя се отнася от една страна до цената, платена от Португалската държава за покупка на мрежата за телевизионни предавания, на която RTP е била собственик от една страна, и системата за помощ в инвестициите, визирани в член 14 от разходния отчет, все неща отбелязани в протокола на заседанието.

51. Исканията, водещи до отмяна на решението трябва да се приемат като искания, целящи частична отмяна на решението, доколкото то съдържа мерки, предприети в полза на RTP и представляващи отпускането на финансови субсидии, изплатени в качеството на компенсаторни обезщетения от 1992 г. до 1995 г. на данъчни облекчения, на облекчения при плащането на сумите дължими за ползването на мрежата за телевизионни предавания и на разсрочването на дълговете към Segurança social, съчетано с опрощаване на лихвите за забава.

По същество

52. В подкрепа на исканията за отмяна, ищецът привежда три правни основания, основаващи се първо на нарушение на процедурните правила, второ на нарушение на задължението за мотивация и трето на нарушение на член 92 от Договора.

По първото правно основание, основано на нарушение на процедурните правила

53. В писмените защиты на ищеца, това правно основание има две страни, от една страна нарушение на принципа за предварително изслушване на жалбоподателите по време на предварителната фаза, от друга страна на нарушение на член 93, параграф 2 от Договора. Въпреки това по време на

съдебното заседание в отговор на въпрос на Първоинстанционния съд относно това дали ищецът поддържа първата част на своя аргумент, след решението Комисия/Sytraval и Brink's Fran цитирано по-горе ищецът заяви, че се отказва от него и това беше отбелязано в протокола. Настоящото правно основание трябва да бъде смятано за основаващо се на нарушение на член 93, параграф 2 от Договора.

- Доводи на страните

54. Ищецът твърди, че Комисията, след като е била длъжна да открие процедура, съгласно член 93, параграф 2 от Договора, тъй като съществуват съмнения или пък те са могли да съществуват, що се отнася до естеството на мерките в контекста на член 92, параграф 1 от Договора.

55. На първо място е ясно, че Комисията е имала съмнения относно данъчните облекчения и облекченията за разплащане дадени на RTP, след като след две години и половина проучвания и след като е получила отговорите на португалските органи, тя все пак е решила в писмо от 31 януари 1996 г. изпратено до последните, че „тези мерки може би представляват държавни помощи” и ги е накарала да оправдаят своите решения по този въпрос с изискванията за общ пазар на основание на член 92, параграф 3 от Договора.

56. На второ място, когато става дума за оспорваните компенсаторни обезщетения, Комисията би следвало да има още повече съмнения по отношение на квалификацията им в контекста на член 92, параграф 1 от Договора, тъй като в едно Решение от 1994 г. самата тя е приела, че аналогични обезщетения отпуснати от португалското правителство за националното въздухоплавателно дружество са представлявали държавни помощи (Решение 94/666/ЕО на Комисията от 6 юли 1994 г. относно компенсация на дефицита на TAP за линиите по направление автономните области на Açores и на Madère FFSA и др./Комисия (T-106/95, Recueil стр. II-229) (ОВ L 260, стр. 27)). От друга страна, от Решение на Първоинстанционния съд от 27 февруари 1997 г., е видно че дори когато даването на някакво предимство е насочено към компенсиране на разходи, произхождащи от дейности от обществен интерес, това обстоятелство не променя квалифицирането като държавни помощи на въпросните мерки, без да се накърнява член 90, параграф 2 от Договора, чието приложение не е било предвидено от Комисията в решението ѝ.

57. На трето място, относно разсрочването на задълженията на RTP към Segurança Social и опрощаването на лихвите за забава, ищецът изтъква, че ако Комисията му бе дала възможност да коментира дадените от португалското правителство обяснения, то тя би могла да стигне до извода, че в действителност става дума за опрощаване на дълг, представляващо изключение и предоставено с постановление, от което единствено RTP се е възползвало. Аргументът според който разсрочването на задължението било отношение между две предприятия е неприложим, след като проблемът станал основа на спора се отнася до тълкуване на португалското

законодателство в областта на облагаемата основа и би засегнал всички данъкоплатци.

58. Накрая факта, че са изминали повече от три години преди Комисията да успее да си изработи първоначалната позиция във всички случаи е показателен за необходимостта да се открие процедура съгласно член 93, параграф 2 от Договора. Невъзможността на Комисията да си състави позиция на базата на обикновен предварителен преглед би имала за последица да я накара да направи по-подробно проучване, откривайки въпросната процедура, така както го изисква съдебната практика (вж., по-специално Решение на Първоинстанционния съд от 20 март 1984 г., Германия/Комисия, 84/82, Recueil стр. 1451, точка 13). В това отношение ищецът изтъква, че ако може да се приеме, че срокът от два месеца, определен в законодателството за извършване на предварителен преглед на помощите, съобщени по надлежния ред (вж., по-специално Решение на Първоинстанционния съд от 11 декември 1973, Lorenz, 120/73, Recueil стр. 1471), той не е задължителен по отношение на не съобщени мерки, които са влезли в сила. Това не освобождава Комисията от задължението да открие процедура „без неоправдано закъснение” (заключение на генералния адвокат Sir Gordon Slynn към Решение на Първоинстанционния съд от 24 ноември 1987 г., RSV/Комисия, 223/85, Recueil стр. 4617, 4646). Липсата на съобщение на подобни мерки би следвало да накара Комисията да действа бързо, за да не облагодетелства държавите нарушителки.

59. Ищецът подчертава, че откриването на процедура би имало съществени последици в случая, от друга страна, то би позволило на Комисията да използва всички необходими мерки за проучване, за да може да вземе своето решение с пълно познаване на фактите. От друга страна, щяла да му бъде дадена възможност в качеството му на жалбоподател да представи своите аргументи, за да бъде гарантирано, че интересите му ще бъдат взети под внимание. Накрая, доколкото Комисията е единствено компетентна да се произнесе за съвместимостта на помощите с общия пазар, тя е била задължена да вземе отношение по всички елементи, съдържащи се в жалбата.

60. В отговор на аргумента на Комисията, според която ищецът би могъл да сезира националните съдилища, той твърди, че започването на тези процедури не е свързано с това, че Комисията следва да спазва процедурните правила съгласно член 93 от Договора. Въпреки това той отбеляза, че е сезирал Supremo Tribunal Administrativo на няколко пъти. Въпреки, че първоначално последният е отменил министерското решение, определящо размера на компенсаторното обезщетение, отпуснато на RTP през 1993 г., за пороци в мотивирането що се отнася до сметките, които са взети под внимание от държавата (Решение от 13 февруари 1996 г.), общото събрание на упоменатия съд впоследствие е преценил, че подобен акт не може да бъде предмет на иск и това е отразено в Решението му от 23 юни 1998 г. Supremo Tribunal Administrativo, следователно не е могъл да се произнесе относно правната квалификация на оспорваните мерки в контекста на членове 92 и 93 от Договора. Други дела относно компенсаторните обезщетения и неспазването на сроковете от страна на социалното осигуряване също са висящи пред португалските съдилища.

61. Комисията изтъква, че не е била задължена да открива процедурата предвидена по член 93, параграф 2 от Договора, когато среща затруднения да определи правното естество на въпросните мерки. В съответствие с член 93, параграф 3 от Договора откриването на процедура би задължила държавата-членка да прекрати изплащането на помощта и това задължение се отнася, както за помощите, които са били съобщени, така и за тези, които не са били съобщени (Решение по дело *Lorenz*, цитирано по-горе). Прекратяването на изплащането на предполагаеми помощи може да има сериозни последици върху икономиката, ако след това се установи, че те са съвместими с общия пазар или че въобще не представляват държавни помощи.

62. Според Комисията ако ищецът е искал португалските органи да престанат да отпускат оспорваните помощи, то той е имал възможност да сезира португалските съдилища в очакване тя да извърши необходимите за целта проучвания. В това отношение тя подчертава, че националните съдилища са компетентни дори когато тя е сезирана едновременно с тях да разглеждат валидността на актове приети от държавите-членки и установяващи отпускането на помощи, чиято законност се оспорва с цел да се запазят правата на жалбоподателите (Решение на Съда от 21 ноември 1991 г., национална федерация за износ на хранителни продукти и национален синдикат на търговците и преработвателите на сьомга, C-354/90, *Recueil* стр. I-5505, и от 11 юли 1996 г., SFEI и др., C-39/94, *Recueil* стр. I-3547). В случая ищецът би отбелязал в своята жалба, че е сезирал националните съдилища, за да оспори предполагаемите помощи на RTP, и че се е обърнал към държавните органи и към Съвета по конкуренция.

63. При всички случаи, Комисията счита, че тя не е длъжна да открива процедура в дадения случай.

64. На първо място, като става дума за писмото изпратено до португалските органи на 31 януари 1996 г., следва да се изключи съществуването на съмнения относно естеството на държавните помощи що се отнася до данъчните облекчения и сроковете за изплащане на дължимите суми свързани с използване на мрежата на TDP. Допълнителни сведения биха били необходими единствено, за да позволят на Комисията да състави свое мнение има ли или няма държавна помощ. При липса на всички необходими елементи за правилно преценяване на положението и за правилна преценка, Комисията смята, че не е било уместно тя да открива процедура по такъв необмислен начин.

65. Що се отнася до квалификацията на разсрочването на задължението отпуснато от *Segurança Social*, Комисията подчертава, че доброволно споразумение утвърдено след това с постановление е било постигнато с RTP с цел избягване на съдебна процедура по тълкуването на националните правила относно облагането на някои допълнителни възнаграждения, чиято конституционна съобразност е била спорна.

66. След това аргументацията, според която откриването на процедура би позволила на Комисията да определи своята позиция, без да бърза и за да

може по-добре да вземе под внимание интересите на жалбоподателя е несъстоятелна. Комисията припомня, че тя няма изключителна компетентност, за да прецени съществуването на помощи, така че ищецът не е бил лишен от правни възможности по причина единствено отсъствието на процедура пред самата комисия, тъй като е могъл да сезира националните съдилища. Решението също така би могло да бъде обжалвано.

67. Фактът, че предварителния анализ продължава дълго време, не означава сам по себе си, че процедурата предвидена в член 93, параграф 2 от Договора би трябвало да се открие. В случая Комисията не би останала неактивна и би било неразумно да се открие процедура, без да са налице всичките елементи относно общите проблеми на аудиовизуалния сектор в Европа и уточненията дадени в тази област от националните органи.

68. Португалската република счита, че откриването на процедурата предвидена в член 93, параграф 2 от Договора се налага, когато тя има съмнения спрямо съвместимостта на една помощ, но не когато става дума само да се квалифицират мерки в светлината на член 92 от Договора. Но факта, че тази операция по квалифицирането може да изисква както е в случая една цялостна преценка, която да продължи дълго време, не задължава Комисията вследствие на тази операция непременно да стигне до извода, че става дума за държавни помощи. В това отношение Комисията е компетентна да реши дали разполага с необходимите елементи, за да откаже да квалифицира една мярка като държавна помощ и за тази цел да използва необходимото време и необходимите средства, които тя прецени.

69. RTP се присъединява към аргументацията на Комисията и претендира в частност, че телевизионния сектор е изключен от приложното поле на правилата за конкуренция. Така че оспорваните обезщетения не се отнасят до приложното поле на член 92 от Договора и следователно не могат да бъдат обект на контрол от страна на Комисията.

- Съображения на Първоинстанционния съд

70. В рамките на член 93 от Договора, трябва да бъдат разграничени от една страна, предварителната фаза на разглеждане на помощите предвидени в параграф 3, който има за цел да позволи на Комисията да си състави първоначално мнение, както върху характера на държавите на помощи на въпросната мярка, така и върху частичната или цялостна съвместимост на помощта с целите на общия пазар и от друга, формалната фаза на разглеждане визирана от параграф 2. Единствено в рамките на тази последна разпоредба, която има за цел да позволи на Комисията да има пълна информация върху всички елементи на делото, Договора предвижда задължение за Комисията да поиска от заинтересованите страни да представят своите възражения (виж, между другото, Решение на Съда от 19 май 1993 г., Cook/Комисия, C-198/91, Recueil стр. I-2487, точка 22, и от 15 юни 1993 г., Matra/Комисия, C-225/91, Recueil стр. I-3203, точка 16).

71. Според установената съдебна практика, процедурата по член 93, параграф 2 от Договора се явява задължителна, тогава когато Комисията изпитва

сериозни затруднения да прецени дали една помощ е съвместима с общия пазар. Комисията следователно не може да се придържа към предварителната фаза на член 93, параграф 3 от Договора, за да вземе решение в полза на една помощ само ако е способна да си изгради убеждението, след един първоначален преглед, че тази помощ е съвместима с общия пазар. Но ако този първоначален преглед е довел Комисията до противоположното мнение, или дори не ѝ позволил да преодолее всички затруднения от преценката на съвместимостта на тази помощ с общия пазар, споменатата институция има задължение да потърси всички необходими мнения и за тази цел да открие процедура съгласно член 93, параграф 2 от Договора (Решение по дело Комисия/Sytraval и Brink's FranEO, цитирано по-горе, точка 39, и цитираната съдебна практика).

72. От тази съдебна практика произтича задължението за Комисията да открие процедурата предвидена в член 93, параграф 2 от Договора ако един първоначален преглед не ѝ е дал възможност да преодолее всичките трудности, произтекли от въпроса да разбере дали една държавна мярка подчинена на нейния контрол представлява помощ по смисъл на член 92, параграф 1 от Договора, когато тя не е получила увереност, че тази същата помощ дори квалифицираната като държавна помощ е съвместима с общия пазар (Решение на Първоинстанционния съд от 15 септември 1998 г., ВР по дело Chemicals/Комисия, T-11/95, Recueil стр. II-3235, точка 166).

73. В случая е констатирано, че Комисията е приела своето решение, без да открива процедурата предвидена в член 93, параграф 2 от Договора, и че шестте категории мерки, по които тя трябва да се произнесе не представляват държавни помощи по смисъла на член 92, параграф 1 от Договора. Необходимо е също да се констатира, че Комисията не е разглеждала дали споменатите помощи дори да са квалифицирани като такива са съвместими с общия пазар по смисъла на член 92, параграфи 2 и 3 от Договора, или по смисъла на член 90, параграф 2 от Договора.

74. Следователно трябва да си отговорим на въпроса дали, доколкото се отнася до четири категории засягани от настоящия иск, за които Комисията се е произнесла с решение благоприятно за тях след един предварителен преглед представляват трудност, която би могла да доведе до откриване на процедурата визирана от член 93, параграф 2 от Договора.

75. Що се отнася на първо място до финансовите дотации изплатени от Португалската държава на RTP като компенсаторни обезщетения, Комисията е преценила в своето решение, че те не представляват помощи по смисъла на член 92, параграф 1 от Договора, с мотива, че те са предназначени да компенсират истинската стойност на обществени задължения изпълнявани от това предприятие. Трябва по-специално да припомним, че когато става дума за обезщетенията изплатени от 1993 г. до 1995 г., Комисията е преценила, че „финансовите облаги произтичащи (от тези) трансфери не са превишили, това което е стриктно необходимо за изпълняване на обществените задължения така както са отразени в разходния отчет” (вж. по-долу точка 22). За 1992, Комисията също така се е обосновала с липсата на „превишаване на компенсациите”, тя самата изведена от неголемия размер на обезщетението

изплатено на RTP за тази година и следователно прави извода, че тя не представлява помощ (вж. по-горе точка 23).

76. Така както гласи член 92, параграф 1 от Договора „с изключение на предвидените дерогации на настоящия договор, са несъвместими с общия пазар, доколкото накърняват обмена между държавите-членки, помощите отпускани от държавите или от каквито и да е държавни ресурси под каквато и да е форма, които накърняват или рискуват да накърнят конкуренцията фаворизирайки определени предприятия или определени производства”.

77. Според установената съдебна практика тази разпоредба има за цел да предотврати накърняването на обмена между държавите-членки чрез облаги отпуснати от държавните органи под най-различни форми, които биха накърнили или рискуват да накърнят конкуренцията фаворизирайки определени предприятия или определени производства (Решения на Съда от 15 март 1994 г., Banco Exterior de España, C-387/92, Recueil стр. I-877, точка 12, и SFEI и др., цитирано по-горе, точка 58).

78. С цел да се прецени дали държавни мерки представляват помощ, трябва да се види дали предприятието, което се ползва от тях получава икономическа изгода, която не би получило при нормални пазарни условия (Решение на Съда SFEI и други, цитирано по-горе, точка 60 от 29 април 1999 г., Espagne/Комисия, C-342/96, Recueil стр. I-2459, точка 41, и от 29 юни 1999 г., DM Transport, C-256/97, не е публикувано в сборника, точка 22).

79. В случая така както Комисията е констатирала в своето решение, финансовите дотации изплащани всяка година на RTP, в качеството на компенсационни обезщетения имат за резултат да осигурят на това предприятие „финансова облага”.

80. От решението на Комисията е видно, че размера на дотациите изплащани на RTP между 1992 г. и 1995 г. са представлявали между 15 и 18 % от годишните ѝ ресурси (вж. по-горе точка 20), тъй като RTP също така има приходи от реклами по същия начин, по който останалите телевизионни канали, с които тя е в пряка конкуренция на рекламния пазар.

81. Доколкото Комисията е констатирала в своето решение, че RTP получава „финансова облага”, произтичаща от изплащането на финансовите дотации, за които става дума и които изглежда биха могли да накърнят конкуренцията с другите телевизионни оператори, основанията за нейната преценка, че тези мерки не представляват държавни помощи би могла най-малкото да срещне сериозни възражения.

82. Фактът, че според решението отпускането на споменатите дотации има за цел единствено да компенсира разходите за изпълнение на служебни задължения от страна на RTP не би могло да ги опази от квалификацията за помощи по смисъла на член 92 от Договора.

83. И действително член 92, параграф 1 от Договора не прави разлика между причините и целите на държавни намеси, а ги определя въз основа на техните

последствия (Решение на Съда от 29 февруари 1996 г., Belgique/Комисия, C-56/93, Recueil стр. I-723, точка 79, и от 26 септември 1996 г., FranEO/Комисия, C-241/94, Recueil стр. I-4551, точка 20). Понятието помощ представлява едно обективно понятие, което е функция на въпроса дали една държавна мярка дава или не някакви предимства на определено предприятие (Решение на Първоинстанционния съд от 27 януари 1998 г., Ladbroke Racing/Комисия, T-67/94, Recueil стр. II-1, точка 52).

84. Така както произтича от съдебната практика, обстоятелството че едно финансово предимство е дадено на определено предприятие от държавните органи за компенсирание на разходите по изпълняване на обществено задължение е без значение що се отнася до квалификацията за помощ по смисъла на член 92, параграф 1 от Договора, и не влияе на факта, че този елемент се взема под внимание, когато се отчита съвместимостта на тази помощ с общия пазар по смисъла на член 90, параграф 2 от Договора (вж. Решение FFSA и др./Комисия, цитирано по-горе, точки 178 и 199, потвърдени от определение на Съда от 25 март 1998 г., C-174/97 P, Recueil стр. I-1303, точка 33). В това отношение трябва да констатираме, че за разлика от делото довело до решение на дело FFSA и др./Комисия, цитирано по-горе, Комисията в своето решение не е приложила дерогацията предвидена в член 90, параграф 2 от Договора, нито специфичните условия предвидени в тази разпоредба, нещо за което тя и не претендира.

85. От тези елементи е видно, че преценката на която Комисията се е базирала, за да определи, че финансовите дотации изплащани на RTP са компенсаторни обезщетения и не представляват помощи би срещнала сериозни затруднения, които в случай че съвместимостта на тези дотации с общия пазар не бъде установена биха били основание за откриване на процедурата по член 93, параграф 2 от Договора.

86. Що се отнася на второ място за данъчните облекчения и разсрочването на плащанията отпуснати на RTP, Комисията е преценила в своето решение, че тези мерки не представляват помощи по смисъла на член 92, параграф 1 от Договора (вж. по-горе точки 25 и 28).

87. Въпреки че Комисията е информирала португалските органи с писмо изпратено на 31 януари 1996, тя е отбелязала, че „след първоначален преглед тези (мерки) изглежда представляват държавни помощи попадащи в приложното поле на член 92, параграф 1 от Договора”, и е поискала от тях да отговорят дали ги смятат съвместими с общия пазар (вж. по-горе точка 13).

88. Следователно е необходимо да се прецени, както изтъква ищецът дали оценката направена от страна на Комисията, по отношение на тези мерки, както и данните които тя е поискала от португалските органи в предварителната фаза на проучването са от такова естество, че да представляват сериозни пречки, изискващи откриването на процедурата предвидена в член 93, параграф 2 от Договора.

89. От съдебната практика е ясно, че самият факт, че е имало дискусии между Комисията и визираната държава по време на предварителното проучване, и

че в тази фаза са искани допълнителни данни от страна на Комисията по отношение на мерките, върху които тя трябва да упражнява контрол, не може само по себе си да се счита за доказателство, че тази институция е изправена пред сериозни затруднения да извърши преценка (вж. Решение *Matra/Комисия*, цитирано по-горе, точка 38). Въпреки това не може да се пренебрегне фактът, че дискусиите между Комисията и въпросната държава по време на тази фаза на процедурата може при някои обстоятелства да покаже, че съществуват подобни затруднения (вж. Решение *Германия/Комисия*, цитирано по-горе, точка 14).

90. В случая следва да констатираме, че писмото на Комисията от 31 януари 1996 г., което идва след едно първоначално искане на данни относно въпросните мерки, на което писмо португалските органи са отговорили с писмо от 14 декември 1995 г. Трябва също да се констатира, че това ново искане на информация, което идва повече от 30 месеца, след като ищецът е изложил в своята жалба от 30 юни 1993 г. съществуването на данъчни облекчения в полза на RTP и близо 24 месеца, след като Комисията е била информирана за разсрочването на плащанията в полза на RTP от страна на държавен орган натоварен с управлението на мрежата за излъчване. От друга страна, така както Комисията подчертава в писмото си от 31 декември 1996 г., това ново искане на сведения идва след един „първоначален преглед“ на тези мерки. В контекста на тези елементи трябва да приемем, че към датата когато упоменатото писмо е било изпратено на португалските органи, Комисията вече е била направила един първоначален преглед на споменатите мерки, така както се приема от съдебната практика.

91. В тази връзка трябва да припомним, че Комисията не може да се придържа до предварителната фаза на член 93, параграф 3 от Договора и да вземе решение благоприятно за една не съобщена държавна мярка, само ако е в състояние да си създаде убеждението следствие едно първоначално проучване, че споменатата държавна мярка не може да се квалифицира като помощ по смисъла на член 92, параграф 1 от Договора или че последната въпреки че представлява помощ е съвместима с общия пазар (Решение на Първоинстанционния съд от 15 септември 1998 г., *Gestevisión Telecinco/Комисия*, T-95/96, Recueil стр. II-3407, точка 52, и цитираната съдебна практика).

92. От писмото на Комисията изпратено до португалските органи на 31 януари 1996 г., обаче, е видно че в резултат на първоначален преглед извършен от нея тя смята, че данъчни облекчения и разсрочването на плащанията отпуснати на RTP представляват помощи по смисъла на член 92, параграф 1 от Договора, и че тя не е в състояние да приключи процедурата с решение благоприятно за тези помощи, тя запазва сериозни съмнения, що се отнася до тяхната съвместимост с общия пазар.

93. Тази констатация е потвърдена с писмото от 16 април 1996 г., изпратено от Комисията вследствие на писмен въпрос на Първоинстанционния съд, което тя е изпратила до португалските органи, след като е получила отговор на своята молба.

94. Тъй като става дума от една страна за данъчни облекчения, Комисията отново е подчертала: „(Тази мярка) е представлявала държавна помощ по смисъла на член 92, параграф 1 от Договора и (...) следователно трябва португалските органи да уточнят дали считат тази помощ за оправдана на базата на изключенията на член 92.”

95. Като става дума от друга страна за разсрочване на плащанията отпуснати на RTP за използване на мрежата за телевизионно разпръскване, Комисията е поискала да ѝ бъдат посочени причините поради които тарифите прилагани спрямо RTP са били различни от тарифите прилагани към SIC, а също така размера на лихвите за забава дължими от RTP, като се подчертава, че „мрежата TDP” е държавна собственост и всякакво облагодетелстване, която тя би могла да приложи, и което тя не е прилагала спрямо частно предприятие, работещо по пазарни правила, би могло да представлява държавна помощ.” В това отношение трябва да се подчертае, че според съдебната практика, лихвите за забава, които едно предприятие би могло да плати на държавен орган срещу различни облекчения при плащането не биха могли да заличат напълно предимствата, които упоменатото предприятие е получило. Такива разсрочвания, отпуснати единствено на това предприятие представляват държавни помощи, тъй като икономическата изгода дадена по този начин на предприятието не би могла да бъде получена при подобни условия от частен кредитор, който би се оказал в същото положение, в което е споменатия държавен кредитор (Решение DM Transport, цитирано по-горе, точки 21 и 30).

96. При тези обстоятелства трябва да преценим дали вследствие на първоначалното проучване, което Комисията е направила тя наистина се е сблъскала със сериозни пречки по отношение не само квалификацията на споменатите мерки като помощи, но и за да прецени тяхната съвместимост с общия пазар така че тя е трябвало да открие процедурата предвидена по член 93, параграф 2 от Договора.

97. На трето място от решението е видно, че през 1993 г., RTP е получила от една страна разсрочване на дълговете към Segurança Social произтичащо от неточно привеждане на удръжките поради допълнителни възнаграждения за периода 1983-1989 г., чийто размер е 2 189 милиона PTE, и от друга страна, на приспадане на лихвите за забава. Комисията е стигнала до извода, че не става дума за помощ, тъй като споменатата мярка произтича от споразумение между RTP и социалното осигуряване, предназначено да предотврати съдебно дело относно законността на упоменатите вноски. Според Комисията социалното осигуряване в този случай е предприело поведение сходно на частен оператор, който би се оказал в същото положение.

98. Според практиката на Първоинстанционния съд поведението на един държавен орган овластен да инкасира удръжките за социално осигуряване, който толерира забавяне на плащането на тези удръжки от страна на дадено предприятие дава на последното търговско предимство, което произтича от облекчение по отношение на това предприятие на задълженията произтичащи от нормалния режим на социално осигуряване (Решение по дело DM Transport, цитирано по-горе, точка 19). Лихвите, които нормално се

начисляват при подобни случаи са предназначени да компенсират загубите от страна на кредитора, произтекли от забавянето изпълнение на задълженията от страна на длъжника (Решение по дело Испания/Комисия, цитирано по-горе, точка 48).

99. От същата тази съдебна практика е видно, че когато споразуменията съдържащи облекчение при плащанията са между едно предприятие и държавен орган, натоварен с инкасирането на социалните осигуровки, поведението на този орган, който следва да се държи като държавен кредитор, трябва да бъде същото като поведението на частен кредитор, който би се оказал в същото положение по отношение на длъжника и който желае да получи сумите, които са му дължими (Решение по дело DM Transport, цитирано по-горе, точка 25, и Решение по дело Испания/Комисия, цитирано по-горе, точка 46). От тук нататък не може да се изключи, че подобно споразумение сключено между орган по социалните осигуровки и неговия кредитор, чиято цел е да се избегне съдебен спор е поведение подобно на това на частен кредитор, който би желал да получи сумите, които му се дължат.

100. Във всички случаи от решението е видно, че така както изтъква ищецът в своята жалба, която не е оспорена от Комисията, че „с постановление на Министерството на финансите и Министерството на социално осигуряване е разсрочен дълга и са опростени лихвите за забава”, а не със споразумение на социалното осигуряване и RTP. От друга страна, не се оспорва, тъй както ищецът го е отбелязал в жалбата си, че упоменатия административен акт, който прави изключение от законодателството в областта на социалното осигуряване, не е бил приложен спрямо други предприятия оказали се в подобно положение.

101. От тук следва, че в дадената ситуация, Комисията е трябвало да се базира изключително на поведението на португалския орган по социалното осигуряване, който е разрешил съответните облекчения на RTP, тя е трябвало да притежава повече данни относно истинската същност на оспорваната мярка, за да може да отговори на възраженията на ищеца в неговата жалба. При тези обстоятелства, тя е трябвало да открие процедурата предвидена в член 93, параграф 2 от Договора, с цел да провери, след като е събрала необходимите данни основанието за своята преценка, тъй като при липсата на допълнителни данни са могли да възникнат сериозни затруднения.

102. На последно място трябва да подчертаем, че съгласно съдебната практика, изтичането на значителен период от време надвишаващо това което е обичайно необходимо за първоначален преглед в рамките на предвиденото в член 93, параграф 3 от Договора, може заедно с други елементи да доведе до заключението, че Комисията е срещнала сериозни затруднения, изискващи откриването на процедурата предвидена в член 93, параграф 2 от Договора (Решение по дело Германия/Комисия, цитирано по-горе, точки 15 и 17).

103. В случая, когато оспорваните държавни мерки не са били съобщени от страната-членка, Комисията не следва да извършва предварителна проверка на тези мерки, в срока от два месеца, визиран в Решение по дело Logenz,

цитирано по-горе (Решение по дело *Gestevisión Telecinco*/Комисия, цитирано по-горе, точка 79).

104. Това решение се базира на необходимостта да се вземе пред вид законния интерес на държавата-членка да получи бързо отговор относно законосъобразността на мерките, които тя е съобщила на Комисията. Този елемент липсва, когато страната-членка е въвела споменатите мерки, без предварително да е уведомила за тях Комисията, ако тази страна-членка е имала съмнения относно същността на държавната помощ от това дали мерките, които се готви да предприеме са държавна помощ, тя е трябвало да защити интересите си като уведоми Комисията за тези мерки и тогава последната би била задължена да ѝ отговори в срок от два месеца (Решение по дело *SFEI* и др., цитирано по-горе, точка 48, и Решение по дело *Gestevisión Telecinco*/Комисия, цитирано по-горе, точка 78).

105. Но въпреки това, когато трети заинтересовани лица са депозирали пред Комисията, жалби относно държавни мерки, които не са били съобщени по реда предвиден в член 93, параграф 3 от Договора, то последната е задължена в рамките на една предварителна фаза, предвидена в тези разпоредби да направи проучване подробно и безпристрастно на тези жалби в интерес на доброто прилагане на основни задължения предвидени в Договора относно държавните помощи (Решение по дело *Gestevisión Telecinco*/Комисия, цитирано по-горе, точка 53, и Комисия/*Sytraval* и *Brink's FranEO*, цитирано по-горе, точка 62). От тука следва, че Комисията не би могла да продължава безкрайно предварителното проучване на държавните мерки, които са били обект на жалба на основание на член 92, параграф 1 от Договора, когато е започнало подобно проучване (Решение по дело *Gestevisión Telecinco*/Комисия, цитирано по-горе, точка 74).

106. В случая, трябва да отбележим, че решението с дата 7 ноември 1996 г., е било прието на базата на едно предварително проучване, започнато на 30 юли 1993 г., дата на първата жалба на ищеца или повече от 39 месеца по-рано и във всички случаи повече от 33 месеца, след като ищецът е допълнил молбата си на 12 февруари 1994 г.

107. По отношение на съдебната практика, тези срокове значително надвишават нормалните срокове за предварително проучване (Решение по дело *Германия*/Комисия, цитирано по-горе, точка 15, Решение по дело *Gestevisión Telecinco*/Комисия, цитирано по-горе, точки 80 и 81, и заключение на генералния адвокат М. Lenz по дело Комисията/*Sytraval* и *Brink's Fran*, цитирано по-горе, *Recueil* стр. I-1723, точка 92), като то е било предназначено да позволи на Комисията да формира едно първоначално мнение относно квалификацията на въпросните мерки и най-вече по отношение тяхната съвместимост с общия пазар.

108. В контекста на всички тези елементи трябва да се прецени, че Комисията не е била в състояние въз основа на предварително проучване да преодолее всички затруднения, повдигнати от въпроса да разбере дали оспорваните мерки представляват държавни помощи по смисъла на член 92, параграф 1 от Договора. Съвместимостта на тези мерки с общия пазар не са били преценени

в решението, следователно Комисията трябва да отвори процедурата предвидена в член 93, параграф 2 от Договора, с цел да провери, след като е събрала всички необходими мнения правилността на своята преценка.

109. След като не е извършила тази процедура и без да е преценила всички доводи и заключения на ищеца, решението следва да бъде анулирано, доколкото се отнася до мерките предприети от португалската държава в полза на RTP и свеждащи се до финансови дотации изплатени под формата на компенсаторни обезщетения, данъчни облекчения, облекчения при плащането на дължимите такси за използване на излъчвателите и разсрочване на дълга, произтичащ от неточно плащане на удържки за социално осигуряване придружено с опрощаване на лихвите за забава.

По съдебните разноски

110. На основание член 87, параграф 2 от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. На основание член 87, параграф 3 от същия регламент Когато има няколко загубили делото страни, Първоинстанционният съд взема решение по разпределянето на съдебните разноски.

111. В случая Комисията е загубила по отношение на искането за отхвърляне на иска за отмяна на решението, докато ищецът е загубил що се отнася до отмяна на решението, което той твърди, че се съдържа в писмото от 20 декември 1996 г. Доколкото основната част от аргументацията на страните се е отнасяла до законността на решението ще бъде справедливо в случая да решим, че Комисията освен своите собствени разноски ще понесе и две трети от разноските на ищеца, с изключение на тези, които тя е представила относно намесата на Португалската република и на RTP.

112. Съгласно член 87, параграф 4, алинея първа от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд, Държавите-членки и институциите, които са встъпили в делото, понесат направените от тях съдебни разноски.

Съгласно член 87, параграф 4, алинея трета от същия параграф, Първоинстанционният съд може да вземе решение да задължи встъпилата страна различна от държавите-членки, които са страни по Споразумението за Европейско икономическо пространство, институциите и надзорния орган на Европейската асоциация за свободна търговия (ЕАСТ), да понесе направените от нея съдебни разноски.

113. Португалската република и RTP, встъпили страни в подкрепа на Комисията ще понесат своите собствени разноски и солидарно две трети от разноските на ищеца поради това че са встъпили в спора

114. Обединеното кралство, тъй като не е депозирало писмено становище при встъпването ще понесе собствените си съдебни разноски.

По изложените съображения Първоинстанционният съд (първи разширен състав) реши:

- 1. Отхвърля като недопустим иска в частта си насочена срещу писмото на Комисията от 20 декември 1996 г.**
- 2. Отменя Решението, доколкото се отнася до мерките предприети от Португалската държава в полза на RTP - Radiotevisão Portuguesa, SA, свеждащи се до финансови дотации, изплащани като компенсаторни обезщетения, данъчни облекчения, облекчения при плащането за използване на предавателната мрежа и разсрочване на дълга произхождащ от грешка при плащането на удръжки за социално осигуряване, придружено от опрощаване на лихви за забава.**
- 3. Осъжда Комисията да понесе собствените си съдебни разноски, а също така и две трети от разноските представени от ищеца с изключение на тези, произтичащи от встъпването на RTP - Radiotevisão Portuguesa, SA и Португалската република.**
- 4. Осъжда Португалската република и RTP - Radiotevisão Portuguesa, SA да понесат собствените си съдебни разноски и солидарно две трети от тези, представени от ищеца, поради тяхното встъпване.**
- 5. Осъжда Обединеното кралство да понесе собствените си съдебни разноски.**

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 10 май 2000 година.

Подписи